

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Virgo Fidelisinstituut Eerste Graad te VILVOORDE

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	33712-33746-33704-44727-33721
Instellingsnummer	44727
Instelling	Virgo Fidelisinstituut Eerste Graad
Directeur	Maria BEECKMAN
Adres	Rooseveltplaan (Franklin) 98 - 1800 VILVOORDE
Telefoon	02-254.88.20
E-mail	mieke.beeckman@kov.be
Website	http://www.kov.be
Bestuur van de instelling	VZW Katholiek Onderwijs Vilvoorde-K.O.V.
Adres	Hellingstraat 44 - 1800 VILVOORDE
Scholengemeenschap	SGKSO Vilvoorde
Adres	Mechelsestraat 7 - 1800 VILVOORDE
CLB	Vrij CLB Noordwest - Brabant
Adres	Nieuwstraat 120 - 1730 ASSE
Dagen van het doorlichtingsbezoek	13-03-2017, 14-03-2017, 15-03-2017, 16-03-2017, 17-03-2017
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	17-03-2017
Datum bespreking verslag met de instelling	04-05-2017
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Hilde VAN HOUTE
Teamleden	Agnes GEERTS, Christian LAES, Serge SAUBAIN, Ingrid VAN CAUTER, Vinciane VANDERHEYDE
Externe deskundige(n)	Eric SUYS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRatieve SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	6
3 DOORLICHTINGSFOCUS.....	8
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	8
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
4.1.1.1 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001).....	9
4.1.1.2 Natuurwetenschappen in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2010/7841/003).....	13
4.1.1.3 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	15
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	16
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	18
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	19
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
5.1 Aanvangsbegeleiding	20
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	23
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	28
7.1 Wat doet de school goed?	28
7.2 Wat kan de school verbeteren?	28
7.3 Wat moet de school verbeteren?	28
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	29
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	29

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - ◆ het onderwijsaanbod
    - ◆ de uitrusting
    - ◆ de evaluatiepraktijk
    - ◆ de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.

  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Het Katholiek Onderwijs Vilvoorde (KOV) richt vanuit een gezamenlijk beleid secundair onderwijs in op drie campussen, met name op campus Het College, campus Virgo+ en campus TechnOV. Op elke campus organiseert het KOV een school met een pedagogische eigenheid. Elke school bestaat uit een eerste, tweede en derde graad. Administratief bestaat het KOV secundair onderwijs uit vijf instellingsnummers, drie instellingsnummers voor de bovenbouw en twee instellingsnummers voor de eerste graad. Concreet betekent dit dat elke school administratief is samengesteld uit drie instellingsnummers. De twee instellingsnummers van de eerste graad sluiten beide aan bij elke bovenbouwschool. De administratieve organisatie komt dus niet overeen met de werkelijke, fysieke situatie zoals die door de leerlingen, leerkrachten en ouders dagelijks wordt ervaren. De onderwijsinspectie kan – om juridische redenen – enkel verslag uitbrengen volgens de administratieve ordening. Dit betekent concreet dat er één verslag per instellingsnummer en niet per school is. Hierdoor is het voor de lezer moeilijk om de informatie per school te herkennen.

Om een volledig beeld te krijgen van het aanbod van het KOV dient de lezer de vijf verslagen samen te lezen. De onderdelen met als titel 'Samenvatting', 'Vakoverschrijdende eindtermen', 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne', 'Overige erkenningsvoorwaarden', 'Reglementering', 'Kwaliteitsbewaking van de processen' en 'Algemeen beleid' zijn identiek in de vijf verslagen.

In de andere hoofdstukken vindt de lezer de informatie die slaat op het instellingsnummer. Hier gaat het over de doorlichtingsfocus, het onderzoek van de onderwijsdoelstellingen in de vakken, de punten die de school moet verbeteren en het advies. In de verslagen van het Virgo Fidelisinstituut Eerste graad (44727) en Eerste graad II (33746) heeft de onderwijsinspectie verwijzingen ingelast naar de drie campussen namelijk Het College, Virgo+ en TechnOV.

Om een volledig beeld te krijgen over één van de drie scholen is het nodig om drie verslagen door te nemen:

- o Het College: Virgo Fidelisinstituut Eerste graad (44727), Virgo Fidelisinstituut Eerste graad II (33746), Het College (33704)
- o Virgo+: Virgo Fidelisinstituut Eerste graad (44727), Virgo Fidelisinstituut Eerste graad II (33746), Virgo (33712)
- o TechnOV: Virgo Fidelisinstituut Eerste graad (44727), Virgo Fidelisinstituut Eerste graad II (33746), TechnOV (33721)

2 SAMENVATTING

Het Katholiek Onderwijs Vilvoorde (KOV) herstructureerde enkele jaren geleden de organisatie van haar secundair onderwijs. Het studieaanbod van de middenscholen werd verdeeld over de drie bovenbouwscholen. Momenteel omvat het KOV drie secundaire scholen, campus TechnOV, campus Het College en campus Virgo+, die elk als één school naar buiten treden. Zij differentiëren hun pedagogisch-didactisch beleid volgens de respectieve doelgroepen. Voor andere beleidsdomeinen, waaronder infrastructuur, ICT en personeelsbeheer, vertrekt de coördinatie vanuit het KOV. Het uitgewerkte organisatiemodel leidt tot een kwalitatieve en constructieve samenwerking tussen de verschillende scholen. Voor de directeurs en de coördinatoren zorgt de goed gecoördineerde aanpak van het KOV voor een lerend netwerk waarin zowel zakelijke als pedagogische items aan bod komen. Op het vlak van de infrastructuur kon het KOV dankzij een doelgerichte planning reeds heel wat nieuwbouw- en renovatieprojecten realiseren voor haar scholen en staan er nog verschillende op de agenda.

De secundaire scholen van het KOV bieden samen een diverse en uitgebreide waaier aan studierichtingen aan. Campus Het College profileert zich als een typische aso-school, maar biedt in de eerste graad ook de optie Industriële wetenschappen aan. Daarnaast huisvest campus Het College ook topsportstudierichtingen op aso- en tso-niveau. Campus Virgo+ is een tso/bsso-school die zich enerzijds richt op Personenzorg en anderzijds op Handel. Campus TechnOV richt zich tot de studierichtingen die gelinkt zijn aan de harde sector. De eerste graad OKAN bevindt zich ook op deze campus. Het KOV kent een groei in aantal leerlingen.

De scholen rekruteren voornamelijk leerlingen vanuit de nabije omgeving, behalve voor enkele specifieke studierichtingen zoals topsport. Ze zagen in de voorbije jaren hun leerlingenpopulatie veranderen. Het sterk multiculturele publiek en de talige noden van de leerlingen vragen in alle scholen continue inspanningen van het hele schoolteam. Niettemin stromen de leerlingen in de eerste graad vlot door in de KOV-scholen en ronden ze hun schoolloopbaan overwegend succesvol af. Een behoorlijk aantal leerlingen stroomt door naar het hoger onderwijs en behalen succesvolle resultaten. Verschillende leerlingen kunnen onmiddellijk aan de slag op de arbeidsmarkt; ook zij worden door de scholen opgevolgd.

De scholen van het KOV profileren zich als open scholen waar de totale vorming van de persoon belangrijk is. Voor het KOV staat de ontplooiing van hoofd, hart en handen centraal. De zorg voor iedereen zit ingebakken in de muren. In de scholen heerst een positieve en stimulerende sfeer en een gestructureerd en veilig leerklimaat. De aandacht voor diversiteit en voor het welbevinden van zowel leerlingen als medewerkers valt op in alle scholen. Het engagement, de openheid en de collegiale professionaliteit van de schoolteams dragen hier in belangrijke mate toe bij.

Het algemeen beleid van de scholen getuigt van een overwegend kwaliteitsvol beleidsvoerend vermogen en een goede organisatie. De sterke coördinatie vanuit het KOV biedt daarbij de nodige ondersteuning. In alle scholen komen beslissingen tot stand in overleg met alle betrokkenen. Zelfs op KOV-niveau is de aandacht voor participatie opmerkelijk. De communicatie is duidelijk en verloopt via verschillende kanalen. De scholen zetten sterk in op de uitbouw van een schooleigen kwaliteitssysteem. De systematische opvolging van de pedagogische prioriteiten op klasniveau is echter nog een aandachtspunt in alle scholen.

Het kwaliteitsonderzoek van het proces aanvangsbegeleiding bevestigt de uitbouw van een kwaliteitssysteem in de scholen. Meer zelfs, de kwaliteitsbewaking en -verbetering voor het proces aanvangsbegeleiding verlopen in alle scholen goed en getuigen van een zekere systematiek. De jaarlijkse lerarenwissels en het veranderende schoolpubliek zetten de scholen ertoe aan om de aanvangsbegeleiding zo goed als mogelijk af te stemmen op de noden van de startende leraren. De enthousiaste reacties van de startende leraren tijdens de verschillende gesprekken bevestigen dat deze leraren zich welkom en ondersteund voelen en dat het proces aanvangsbegeleiding doeltreffend verloopt in de drie scholen.

Het erkenningsonderzoek levert een overwegend positief beeld op. Voor natuurwetenschappen in de A-stroom voldoet de leerplanrealisatie. De uitrusting, leerbegeleiding en deskundigheidbevordering binnen het vak natuurwetenschappen A-stroom zijn lovenswaardig. Enkel voor de eerste graad B-stroom voldoet de leerplanrealisatie niet voor natuurwetenschappen. De school streeft de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) voldoende na. De planmatige aanpak van deze eindtermen gebeurt kwaliteitsvol. Alle scholen van het KOV schenken veel aandacht aan de VOET 'leren leren' en aan de context socio-relationale ontwikkeling.

Het onderzoek toont verder aan dat de scholen de onderwijsreglementering respecteren. Op het vlak van de bewoonbaarheid en de veiligheid van de leer- en werkomgeving (BVH) stelde de inspectie vast dat de organisatie van het beleid een voorbeeld is van goede praktijk. Mede dankzij de systematiek waarmee de scholen recent de tekorten opsporen en wegwerken, krijgen alle instellingsnummers een gunstig advies voor BVH.

De onderwijsinspectie heeft voldoende vertrouwen in het beleidsvoerend vermogen van de scholen. Ze neemt bijgevolg de tekorten in de leerplanrealisatie voor natuurwetenschappen in de B-stroom niet op in het eindadvies. Het beleid en de schoolteams getuigen van voldoende dynamiek om deze tekorten zelfstandig weg te werken. De onderwijsinspectie besluit de doorlichting dan ook met een gunstig advies op grond van de realisatie van de onderwijsdoelstellingen, het naleven van de onderwijsreglementering en de systematische zorg voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leef- en leeromgeving van de scholen.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	natuurwetenschappen	
Graad 1 B	natuurwetenschappen	
Graad 1 Handel	natuurwetenschappen	
Graad 1 Hout - Metaal	natuurwetenschappen	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	natuurwetenschappen	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	natuurwetenschappen	
Graad 1 Sociale en technische vorming	natuurwetenschappen	

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)

Voldoet

Het Virgo Fidelisinstituut Eerste graad biedt klassen in de eerste graad A-stroom aan op de campussen Het College, Virgo+ en TechnOV. Op de drie campussen bereiken de leerlingen in voldoende mate de leerplandoelstellingen en bevordert de leerbegeleiding de realisatie ervan. Op campus Het College ondersteunen de materiële uitrusting en de infrastructuur de leerplanrealisatie sterk.

Onderwijsaanbod

Samenhang
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau

Op de drie campussen is het onderwijsaanbod afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. Daarnaast staan de leefwereld van de leerlingen en hun noden centraal. De leraren koppelen geregeld wetenschappelijke concepten aan dagelijkse waarnemingen en gewoonten. Op de campussen is er ook gepaste aandacht voor de mening van leerlingen over wetenschap en samenleving. Wat volledigheid en evenwicht betreft, zijn er verschillen waar te nemen.

Op campus Het College komen de vakinhoudelijke leerplandoelstellingen volledig aan bod. Uitbreidingsinhouden krijgen invulling maar veroorzaken geen onevenwicht. Het leerplan vormt duidelijk de leidraad voor het onderwijsaanbod. De algemene doelstellingen worden veelal geïntegreerd binnen de vakgebonden leerplandoelstellingen aangeboden. De leerlingen leren gericht waarnemen, metingen uitvoeren en data weergeven tijdens de biotoopstudie en talrijke interactieve klas- en leerlingenproeven. Tot hiertoe ging er minder aandacht naar het leren onderscheiden van de essentiële stappen in de natuurwetenschappelijke methode. Tijdens de lessen leren de leerlingen hypothesen formuleren, maar ze leggen die nog niet schriftelijk vast.

Op campus TechnOV gaat er ook heel wat aandacht naar de wetenschappelijke vaardigheden. De leerlingen leren gericht waarnemen, metingen uitvoeren en data weergeven tijdens de biotoopstudie, microscopieoefeningen en interactieve klas- en leerlingenproeven. Op basis van de OVUR-methode (Oriënteren, Voorbereiden, Uitvoeren en Reflecteren) leren de leerlingen de essentiële stappen in de natuurwetenschappelijke methode onderscheiden. Ook op campus Virgo+ leren de leerlingen gericht waarnemen tijdens de biotoopstudie, de microscopieoefeningen en de interactieve klasproeven. De uitvoering van metingen komt in beperktere mate aan bod en ook de essentiële stappen van de natuurwetenschappelijke methode krijgen nog te weinig aandacht. De leerlingen leren daarnaast nog onvoldoende hypothesen te formuleren. De vakgroep zet stappen om de leerlijn rond wetenschappelijke vaardigheden in de tweede graad door te trekken naar de eerste graad.

Zowel op campus Virgo+ als op campus TechnOV krijgen de uitbreidingsinhouden uit het leerwerkboek invulling waardoor vooral op het einde van het tweede leerjaar tijdsdruk ontstaat. Op campus TechnOV zorgt dit er bovendien voor dat een beperkt aantal leerplandoelstellingen niet aan bod komt. De talrijke begrippen in het leerwerkboek in combinatie met de toenemende talige noden van de leerlingen zijn mede de oorzaak van deze onvolledigheid. Zowel op campus TechnOV als op campus Virgo+ staat de aandacht voor de vele begrippen wat haaks op de visie van het leerplan dat de natuurwetenschappelijke methode naar voor schuift als methode om tot kennis te komen.

Uitrusting
Leermiddelen
Inzet uitrusting
ICT

Campus Het College beschikt over een goed uitgerust wetenschapslokaal voor de lessen natuurwetenschappen. De vele modellen, de dieren en het talrijke materiaal voor proeven en waarnemingen weerspiegelen de visie van de vakgroep om zoveel mogelijk onderzoekend, ontdekkend en concreet te werken. Het vakonderzoek toont aan dat de materialen de nieuwsgierigheid van de leerlingen prikkelen en hen aanzetten tot het stellen van vragen. De aankleding van het lokaal, de inventarislijsten, de orde en de structuur in het lokaal tonen de passie van de leraren voor hun vak aan. Het vaklokaal beschikt daarnaast over een beamer en een computer met internetaansluiting. De leraren zetten deze doelgericht in om de lessen aanschouwelijk te maken en om de leerlingen te ondersteunen in hun taalontwikkeling. Het ICT-gebruik bij de leerlingen is optimaal. De doelgerichte integratie van de tablets in de onderwijspraktijk verdient een pluim.

Campus TechnOV beschikt over een voldoende uitgerust wetenschapslokaal voor de lessen natuurwetenschappen. Net zoals op campus Het College is het lokaal voorzien van de nodige ICT-middelen, die de leraren doelgericht inzetten om de lessen aanschouwelijk te maken en leerlingen te ondersteunen in hun taalontwikkeling. Ook op deze campus is het ICT-gebruik bij de leerlingen optimaal en verdient de doelgerichte integratie van tablets een pluim.

Op campus Virgo+ vinden de lessen natuurwetenschappen plaats in een voldoende ruim vaklokaal. De campus beschikt over heel wat uitdagende materialen om natuurwetenschappen op een proefondervindelijke manier vorm te geven. Nog niet alle materialen worden doelgericht ingezet. Het vaklokaal is daarnaast voorzien van de nodige ICT-middelen, die de leraren adequaat inzetten om de lessen aanschouwelijk te maken en leerlingen te ondersteunen in hun taalontwikkeling. Het ICT-gebruik bij de leerlingen is vooral gericht op informatievaardigheden. De leerlingen gebruiken hun tablet om natuurwetenschappelijke begrippen te visualiseren en informatie op te zoeken.

Evaluatiepraktijk

*Beheersingsniveau
Evenwicht
Volledigheid
Transparantie*

Op alle campussen is de evaluatie representatief voor de leerinhouden die aan bod kwamen. Ze is echter veeleer product- dan procesgericht. De wetenschappelijke vaardigheden worden onvoldoende opgenomen in de evaluatiepraktijk, in tegenstelling tot wat het leerplan vraagt. De meeste toets- en examenvragen zijn overwegend reproductiegericht en de afstemming op de leerplandoelstellingen is niet altijd duidelijk. Hierbij worden de verschillende leerstrategieën in mindere mate geëvalueerd. Daarnaast omvat de schriftelijke evaluatie kruiswoordraadsels, juist/fout vragen en meerkeuzevragen. Deze vragen zijn heel talig en toetsen de leerstrategieën in de leerplandoelstellingen niet.

Op de drie campussen is de evaluatiepraktijk voldoende transparant. De leraren stellen dezelfde examenopgaves op voor parallelklassen. De leerlingen weten wat ze moeten kennen. De puntenverdeling op toetsen en examens is duidelijk en de vraagstelling is bovendien gelijkaardig afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen.

Leerbegeleiding

*Curatief
Preventief*

Op alle campussen heerst in de klassen een positief en stimulerend leerklimaat. Conform het beleid van het KOV hebben de leraren aandacht voor alle leerlingen met noden. Ze staan heel dicht bij hun leerlingen. Er is expliciete aandacht voor de beginsituatie van de leerlingen en hun leefwereld. Taalgericht vakonderwijs en aandacht voor de VOET 'leren leren' zijn een evidentie voor de leraren. Op geen enkele campus komt daarbij het verwachte beheersingsniveau in het gedrang.

Op campus Het College zorgen de gedifferentieerde en de ervaringsgerichte aanpak ervoor dat de leerlingen makkelijker tot inzichten komen, dat ze voldoende leren onderzoeken en dat de betrokkenheid hoog is. Daarnaast stimuleren gepaste denkvragen hun kritisch denken. De vele modellen, filmpjes en illustraties bevorderen zowel de taalontwikkeling als het inzicht in natuurwetenschappelijke concepten. De aandacht voor begeleid zelfstandig leren stimuleert de zelfsturing van de leerlingen. De leraren ontwikkelden ook een eigen elektronisch platform waar de leerlingen alle ondersteunende materialen terugvinden.

Op campus TechnOV zorgen interactieve werkvormen ervoor dat de betrokkenheid hoog is. De talige interactie en het kritische denken krijgen bijkomend vorm door de expliciete aandacht voor dialoog en de uitwisseling van ideeën over concepten en denkbeelden. De modellen, filmpjes en illustraties bevorderen bijkomend zowel de taalontwikkeling als het inzicht in natuurwetenschappelijke concepten. De vakgroep ontwikkelde bovendien digitale overzichten waarop alle ondersteunende materialen, waaronder de filmpjes, terug te vinden zijn.

Op campus Virgo+ zorgen interactieve werkvormen eveneens voor een hoge betrokkenheid. De modellen en illustraties bevorderen zowel de taalontwikkeling als het inzicht in natuurwetenschappelijke concepten. De omgeving van deze campus leent zich makkelijk tot het uitvoeren van waarnemingen en proefondervindelijk werken. Tot hertoe worden deze mogelijkheden nog te weinig benut.

Deskundigheidsbevordering

Vorming
Beginsituatieanalyse
Overleg

De vakgroep natuurwetenschappen op campus Het College beschikt over heel wat expertise. Het bewijs hiervan zijn de voorbeelden van goede praktijk wat betreft de didactische aanpak en de integratie van tablets in het onderwijs- en leerproces. De leraren beschikken bovendien over een sterk reflecterend vermogen en grijpen de groeikansen die ze bij externe evaluatie waarnemen. De vakgroep investeert momenteel in de uitbouw van de samenhang tussen eerste, tweede en derde graad. Ze zien een doorgaande leerlijn rond de wetenschappelijke vaardigheden als belangrijk aandachtspunt.

Zowel op campus Virgo+ als op campus TechnOV omvat de vakgroep natuurwetenschappen eerste graad slechts een beperkt aantal leraren. Het enthousiasme, het engagement en de gedrevenheid van de leraren om hun leerlingen mogelijkheden te bieden en zelfvertrouwen te geven is groot. De leraren professionaliseerden zich onder meer in het taalontwikkelen vakonderwijs, in de integratie van tablets in natuurwetenschappen en in het motiverend omgaan met doelgroepleerlingen. De leraren grijpen de groeikansen die ze bij externe evaluatie krijgen.

Momenteel worden de opportuniteiten voor een campusoverstijgend lerend netwerk natuurwetenschappen eerste graad nog niet benut door het beleid.

4.1.1.2 Natuurwetenschappen in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2010/7841/003)

Voldoet niet

Het Virgo Fidelisinstituut Eerste graad biedt klassen in de eerste graad B-stroom aan op de campussen Virgo+ en TechnOV. Op beide campussen vertoont de leerplanrealisatie gelijkaardige hiaten en is de evaluatie te weinig leerplangericht.

Onderwijsaanbod Op beide campussen vormt het leerwerkboek meer de leidraad dan het leerplan. Het onderwijsaanbod omvat hierdoor veel uitbreidingsinhouden en begrippen die het aanbod verzwaren en heel talig maken. De toenemende talige noden van de leerlingen gecombineerd met de gerichtheid op het leerwerkboek zorgden er de voorbije jaren voor dat een aantal thema's niet aan bod kwamen. Vorig jaar bevatte het aanbod slechts de helft van de vakgebonden leerplandoelstellingen. De inhouden over de niet-levende natuur en biodiversiteit kregen geen aandacht. Dit betekent dat enkel biologie aan bod kwam en niet de andere natuurwetenschappelijke disciplines. Ondanks deze vaststellingen staan de leefwereld van de leerlingen en hun interesses op de voorgrond. Bovendien is er de nodige aandacht voor de invloed van wetenschap op de maatschappij. Tijdens de doorlichting blijkt ook de ontwikkelingsbereidheid van de leraren. Op het einde van de week heeft de vakgroep de planning reeds aangepast en een aanzet gegeven voor de ontwikkeling van een nieuwe bundel over water.

Op beide campussen is er voldoende aandacht voor waarnemingen en voor het gebruik van eenvoudige tabellen, grafieken en diagrammen. Interactieve demo- en leerlingenproeven geven de leerlingen de kans om deze wetenschappelijke vaardigheden te trainen. Het hiaat in het aanbod zorgt ervoor dat de algemene doelstellingen in verband met de uitvoering van metingen en de toetsing van een eenvoudig onderzoekje aan een veronderstelling, minder aan bod komen.

Uitrusting Op beide campussen vinden de lessen plaats in een wetenschapslokaal dat voldoet aan de minimale materiële eisen van het leerplan. Het lokaal is voorzien van de nodige ICT-middelen, die de leraren op een gepaste wijze inzetten onder meer ter ondersteuning van de talige noden van de leerlingen. Het ICT-gebruik bij de leerlingen tijdens de lessen is daarentegen beperkt.

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

In de dagelijkse onderwijspraktijk is er op beide campussen aandacht voor procesevaluatie. Via mondelinge feedback weten de leerlingen hoever ze staan in hun leerproces. Tot hiertoe maakt deze procesevaluatie geen deel uit van het dagelijks werk. De evaluatiegegevens bestaan voor een groot deel uit taken en toetsen. De vragen op de toetsen zijn sterk gericht op reproductie van kennis en zijn van een behoorlijk talig niveau. De vragen representeren de inhoud die aan bod komen maar zijn onvoldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen en op de doelgroep. De evaluatie is bovendien onvolledig. Ze omvat noch de algemene doelstellingen noch de leerplandoelstellingen die ontbreken in het aanbod. De evaluatie is ook onevenwichtig door het te grote aandeel van uitbreidingsleerstof in verhouding tot de basisdoelstellingen.

De leerlingen zijn goed op de hoogte van de samenstelling van de punten voor het dagelijks werk, alsook van de puntenverdeling op de toetsen. Ze worden bovendien goed voorbereid op deze toetsen onder meer aan de hand van herhalingsvragen in het leerwerkboek. Dit alles maakt dat de evaluatie voldoende transparant is.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Op beide campussen heerst een motiverend en gestructureerd leerklimaat. Opvallend is de expliciete aandacht voor de leernoden van de leerlingen, hun interesses, hun leefwereld en hun totale persoonlijkheidsontwikkeling. De contextbenadering werkt ondersteunend voor hun cognitieve leerproces, alsook de voorbeelden die ze zelf mogen inbrengen. De betrokkenheid van de leerlingen is hoog. Ze werken actief en constructief mee. Hun meningen en denkbeelden over concepten en situaties uit de dagelijkse wereld staan centraal en stimuleren het leren in interactie en hun taalontwikkeling. De aandacht voor taalverwerving en taalverrijking is opmerkelijk. De leraren schatten de woorden die struikelblokken vormen goed in en bouwen begripsverduidelijking in de lessen in door middel van betekenisonderhandeling met de leerlingen. Daarnaast geven ook de illustraties, modellen en concrete materialen de noodzakelijke taal- en inzichtondersteuning. Taalgericht vakonderwijs en aandacht voor de VOET 'leren leren' zijn een evidentie voor de leraren.

Conform het beleid van de school hebben de leraren aandacht voor alle leerlingen met noden. De leerlingen genieten individuele ondersteuning bij problemen die zich vaak op het vlak van leren studeren situeren.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Beginsituatieanalyse
Overleg

Op beide campussen omvat de vakgroep natuurwetenschappen eerste graad een beperkt aantal leraren. Het enthousiasme, het engagement en de gedrevenheid van de leraren is groot. Ze bieden hun leerlingen mogelijkheden en zelfvertrouwen. Ze professionaliseerden zich in taalontwikkelen vakonderwijs en motiverend omgaan met doelgroepleerlingen. Daarnaast grijpen ze de groeikansen die ze bij externe evaluatie waarnemen. Momenteel worden de opportuniteiten voor een campusoverstijgend lerend netwerk natuurwetenschappen B-stroom nog niet benut door het beleid.

4.1.1.3 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De visie en planning staan garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de inspanningsverplichting voor VOET.

- Doelgerichtheid** De visie en planning voldoen. De scholen van het KOV hebben een eigen visie uitgewerkt die gerelateerd is aan hun pedagogisch project en aan de kenmerken van de leerlingenpopulatie. De VOET zijn hierbij zowel een middel als een doel. Verdraagzaam samenleven, totale persoonlijkheidsvorming en studieondersteuning staan centraal. Er is een meerjarentraject uitgestippeld om de VOET in de praktijk te brengen. De verdeling van de schoolpopulatie over de verschillende campussen met een eigen doelpubliek maakt dat de inspanningsverplichting voor de VOET op een verfijnde manier overzichtelijk is gemaakt. De drie scholen richten zich op initiatieven die tot de VOET bijdragen door bij de vakgroepen te peilen naar de VOET die elk jaar systematisch aan bod komen. Momenteel zijn er blijkens het overzicht en de planning van elke school slechts weinig hiaten wat betreft de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen.
- Ondersteuning** In de voorbije schooljaren volgden de scholen de VOET planmatig op. De coördinatoren en het middenkader behartigden de inventarisatie. In het huidige schooljaar werden de VOET via het elektronische platform geïnventariseerd en systematisch gelinkt aan de verschillende vakken. Ook op directievergaderingen komt de planning van de VOET aan bod. Alle scholen investeren in de communicatie over VOET aan leerlingen en ouders, en zorgen ervoor dat hun visie en aanpak ook door nieuwe leraren gekend zijn. Voor schoolbrede projecten ontwikkelen de drie scholen telkens een specifieke visie en spreken ze mensen aan die verantwoordelijk zijn voor de uitwerking.
- Doeltreffendheid** De scholen van het KOV evalueren hun VOET-werking. De evaluatie is vrij systematisch uitgebouwd en leidt tot bijstellingen. Om de inspanningsverplichting meer volledig en betrouwbaar in kaart te kunnen brengen, is de inventarisatie zowel inhoudelijk als organisatorisch aangepast. Er is aandacht voor de link tussen de eindtermen van de contexten en de stam. Hiaten in het aanbod worden stapsgewijs ingevuld. De vak- en projectgroepen richten zich op de VOET die voor hen essentieel zijn. De projecten worden zowel door de leraren als door de leerlingen geëvalueerd. Via gesprekken bevragen de scholen ook de ouders over aspecten van haar VOET-werking.

- Ontwikkeling** Het KOV en de scholen zorgen voor professionalisering met het oog op diverse initiatieven (projecten, extramurale activiteiten) in het kader van de VOET-werking. Sommige projecten leiden op hun beurt tot interne deskundigheidsbevordering, zoals de introductie van nieuw lesmateriaal. De kritische zelfevaluatie leidt tot concrete stappen voor bijsturing. Verschillende professionaliseringsinitiatieven hebben impliciet betrekking op de VOET. In de toekomst plant het KOV de oprichting van werkgroepen over specifieke VOET, een verdere rationalisatie van het aanbod VOET in de projecten en vakken, en de uitbouw van een verbindend schoolklimaat. Het frequente overleg binnen de directieteams garandeert de verdere ontwikkeling van het VOET-beleid.
- Leren leren** De scholen zetten sterk in op 'leren leren'. Alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. Voor de meeste onderzochte vakken bleek in de verschillende graden een gerichte aandacht voor leerstrategieën, informatieverwerking, probleemoplossend werken, feedback en regulering van het leerproces. De ruime waaier van studierichtingen over de verschillende campussen betekent een troef bij het maken van een studiekeuze. In de tweede en derde graad van het aso wordt de onderzoekscompetentie uitstekend ingevuld en gedragen door een concrete visie. Talloze initiatieven ondersteunen de uitwerking van 'leren leren': aparte werkgroepen, een bronnenboek als "Leuker leren", namiddagen over studiekeuze en talenten, extramurale activiteiten (kijkstages).
- Sociorelationele ontwikkeling** In het kader van de missie van het KOV en de pedagogisch projecten van de scholen zetten zij sterk in op sociorelationele ontwikkeling. De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Het nastreven van deze context gebeurt vanuit een groot aantal vakken en vanuit tal van projecten waarbij een aantal inspirerend is. De verkaveling over de graden en leerjaren is goed uitgewerkt. Hierbij kan men initiatieven vermelden als een mondiale dag, het project Leefsleutels, bezinnings- en relatiedagen, klascharters en projecten over pesten.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Het KOV richt vanuit een gezamenlijk beleid secundair onderwijs in op drie campussen. In dit verslag spreken we over de school, wanneer het gaat over het KOV en de vijf administratieve instellingsnummers. Voor wat betreft de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne sluiten zij aan bij een nog groter geheel (technische bedrijfseenheid) onder de leiding van een coördinerend preventieadviseur (CPA), sinds dit schooljaar aangesteld. Op elke campus volgt een lokale preventieadviseur de uitvoering van de actieplannen mee op. Daardoor gaat de school sinds kort op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Zij gebruikt een digitaal platform voor de registratie van het welzijnsbeleid, heeft zo een beter zicht op de tekorten van elke campus en is waakzamer voor de ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen op de drie campussen.

Het KOV houdt bij de renovatie van haar gebouwen rekening met de toegankelijkheid voor minder mobiele personen. Ondertussen neemt zij hiervoor proactieve maatregelen. De campussen die niet over een lift beschikken in de oudere gebouwen, voorzien in een lokaal op de gelijkvloerse verdieping wanneer leerlingen of personeel een tijdje minder mobiel zijn.

Uit interne risicoanalyses, controles en adviezen van externe controlediensten en de interne en externe dienst blijken nog enkele tekorten. De school neemt nagenoeg alle opgemerkte tekorten op in de actieplannen die de beheersing ervan regelen. De uitwerking van de plannen is concreet. Voor de tekorten die aangepakt worden via de dienst gebouwen (GEBO) liggen de vereiste budgetten vast op het niveau van de technische bedrijfseenheid. Voor de grote dossiers bepaalt deze eveneens de prioriteit en het tijdstip van de uitvoering. De overige tekorten vallen onder de verantwoordelijkheid van de campussen om ze uit te voeren.

Het KOV beschikt voor elk toestel over een indienststellingsverslag conform de afspraken afgesloten binnen het convenant. De noodzakelijke veiligheid- en gebruiksinstructies bij toestellen, arbeidsmiddelen en beschermingsmiddelen zijn aanwezig. De chemische en/of gevaarlijke producten zijn opgeslagen in een speciale kast met afzuiging, maar die kasten zijn niet steeds slotvast. Het personeel geeft te weinig aandacht aan de veiligheid.

Sommige tekorten met betrekking tot de bewoonbaarheid en hygiëne zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn gepland. Een onvoldoende noodverlichting in een aantal oudere gebouwen staat op de agenda. Een aantal leslokalen/werkplaatsen, vooral in de oudere gebouwen, zijn soms krap voor de grootte van sommige leerlingengroepen. Na het beëindigen van de lopende renovatie in Virgo+ en een uitbreiding in TechnOV zal dit probleem opgelost zijn. Het opfrissen en de betere verluchting en verlichting van een aantal lokalen zijn nog nodig om te voldoen aan de minimale comfortvoorwaarden. Deze acties zijn opgenomen in de respectieve jaaractieplannen van de campussen.

In de nieuwe leskeukens van Virgo+ voldoet de afzuiging niet. In een oudere leskeuken is de afzuiging centraal in het klaslokaal, wat de efficiëntie ervan niet garandeert. De lichtarmaturen in de opslagruimte van de turnzaal in C-gebouw zijn niet afgeschermd.

In TechnOV zijn er tekorten vastgesteld met betrekking tot de nuttige oppervlakte van sommige vaklokalen/werkplaatsen. Deze zijn vooral te wijten aan het stijgend aantal leerlingen. Er staat heel wat materiaal in zodat de bruikbare ruimte en de doorgangen soms nogal nauw zijn. Voor het gassmeltlassen beschikt men nog niet over een degelijke installatie voor de rookgasafzuiging conform de regelgeving. Bovendien is van enkele machines de beveiliging weggenomen of nooit aanwezig geweest: boormachines, slijpmolens, plaatscharen (vb. in technieklokaal), ... Bij een bezoek aan een werkplaats merkt de inspectie op dat de persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen niet altijd functioneel gebruikt worden. Sommige leerlingen en personeelsleden dragen hun veiligheidsbril en/of -schoenen niet. Het tekort aan toiletten en urinoirs voor jongens is opgenomen in de actieplannen en lost zich deels op door het plannen van alternerende stages waardoor minder leerlingen gelijktijdig aanwezig zijn op school.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lesplaatsen van de school. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school recent de tekorten opspoort en wegwerkt, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatiegegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Aanvangsbegeleiding

Doelgerichtheid Het Katholiek Onderwijs Vilvoorde ademt zorg voor iedereen uit. Het welbevinden van medewerkers en leerlingen primeert. Die zienswijze geeft niet alleen inspiratie voor de visie van het KOV, maar vertaalt zich ook naar de aanvangsbegeleiding. De schooleigen concrete doelstellingen voor aanvangsbegeleiding bevestigen dit gemeenschappelijk streven naar ‘het zich thuis voelen’ en vertonen sterke gelijkenissen. Alle scholen willen dat leraren zich makkelijk integreren in de groep, zich goed voelen. Ze willen ook een breed draagvlak creëren door ervoor te zorgen dat het lerarenteam voldoende betrokken is bij de aanvangsbegeleiding. Gezien de specificiteit van hun leerlingenpopulatie hechten de scholen veel belang aan een goed klasmanagement, taalgericht vakonderwijs en een schoolverbindend klimaat. De aanvangsbegeleiding zien de scholen als middel om startende leraren hierin mee te nemen en te laten groeien.

Ondersteuning In de drie scholen is de ondersteuning van de nieuwe leraren kwaliteitsvol uitgewerkt. Uit het onderzoek blijkt dat er kruisbestuiving is tussen de scholen en dat ze elkaar inspireren. De veertiendaagse samenkomsten van de directeurs en coördinerend directeur werken hiervoor faciliterend. De nieuwe directeurs benoemen deze samenkomsten ook als essentieel in hun eigen aanvangsbegeleiding.

Nieuwe leraren krijgen bij de aanvang van hun loopbaan een infosessie op KOV niveau, een manier voor de coördinerend directeur om de centrale werking toe te lichten en het KOV een gezicht te geven. Startende leraren krijgen zo ook zicht op het loopbaanbeleid en op de professionele aanpak van de personeelsdossiers.

De drie scholen organiseren bij aanvang ook schooleigen infosessies en/of gesprekken. Hierbij krijgen de nieuwe leraren naast de schoolvisie alle mogelijke informatie die van belang is voor een vlotte start in een nieuwe school. De startende leraren ontvangen daarnaast, afhankelijk van de school, een onthaalbrochure, powerpoint en/of een vademecum. In deze naslagwerken zitten alle onderwerpen overzichtelijk gebundeld. De startende leraar krijgt in elke school ook uitleg over het gebruik van het elektronisch platform. De ICT-ondersteuning vanuit het KOV verloopt vlot zodat nieuwe leraren vrij snel toegang hebben tot alle noodzakelijke digitale gegevens en middelen.

In de scholen kunnen de startende leraren voor de (vak)inhoudelijke opvolging terecht bij een meter/peter of bij de vakcoördinatoren of vakcollega's. Uit gesprekken met recent gestarte collega's blijkt dat iedereen vlot helpt met tips, ondersteuning, informatie en materiaal, zelfs oud-collega's. Alle scholen staan erop dat hun startende leraren op lesbezoek(en) gaan bij (vak)collega's in functie van intercollegiaal leren en dat ze hierover ook reflecteren. Dit blijkt een effectieve manier te zijn om als startende leraar zicht te krijgen op co-teaching, taalgericht vakonderwijs, klasmanagement in moeilijke groepen, ...

In elke school is ook een coach of mentor actief. Ze worden door verschillende startende leraren omschreven als de vertrouwenspersonen die heel laagdrempelig werken en zeer toegankelijk zijn. Uit het onderzoek blijkt duidelijk dat noden, problemen en struikelblokken op deze manier snel aan het licht komen. De lesbezoeken en gesprekken die de meeste directeurs doen, werken hierop aanvullend. Positief is dat in alle scholen ook de sterktes, specifieke expertises of talenten van de startende leraren benoemd, gewaardeerd en zelfs vrij snel ingezet worden.

Doeltreffendheid Uit de documenten en gesprekken blijkt dat het proces aanvangsbegeleiding in de drie scholen doeltreffend verloopt. De startende leraren zijn tevreden en voelen zich welkom en ondersteund. De coördinerend directeur is voor hen ook geen vreemde. Hij toont interesse in het werk van medewerkers en is op de vloer aanwezig. Welbevinden is geen loos begrip maar zit daadwerkelijk in de muren van de scholen en het KOV gebakken.

Dankzij het goede onthaal en de open sfeer tussen de collega's, voelen de nieuwkomers zich in de drie scholen extra gemotiveerd om zich in te zetten voor de school en voor de leerlingen. De drie scholen creëren voor hun nieuwe medewerkers een veilige omgeving om problemen met klassen of met leerlingen tijdig bespreekbaar te maken. Het brede draagvlak is in alle scholen een feit.

Uit de gesprekken met de startende leraren blijkt dat de aanvangsbegeleiding in de scholen in functie van werken met moeilijke groepen en taalgericht vakonderwijs ook doeltreffend is. De teams in de scholen werken daarbij als een 'community of practice' waarin praktijken uitgewisseld worden. Voor de vakinhoudelijke en leerplangerichte uitwerking kunnen niet alle startende leraren terugvallen op een vakgroep of op parallelcollega's. Het erkenningsonderzoek toont aan dat er nog groeikansen zijn wat betreft de aansturing en opvolging van vakgroepen en leraren in functie van de leerplanrealisatie en wat betreft kruisbestuiving over de scholen heen.

Alle scholen hebben aandacht voor de doeltreffendheid van hun aanvangsbegeleiding. Ze staan open voor feedback over het proces. Campus Virgo+ heeft op dit vlak de langste traditie. De campussen Het College en TechnOV zetten de eerste meer structurele stappen hierin, onder meer aan de hand van een enquête.

Ontwikkeling In de drie scholen is een sterke ontwikkelingsgerichtheid inzake de aanvangsbegeleiding zichtbaar, geregeld gebeuren er aanpassingen aan de documenten en het proces. De jaarlijkse lerarenwissels en het veranderende schoolpubliek zet hen ertoe aan om de aanvangsbegeleiding zo kwaliteitsvol mogelijk te maken en af te stemmen op de noden van de startende leraren. De investering is groot in de drie scholen maar wordt gezien als lonend. De schoolleiding in campus Virgo+ wil in de toekomst nog meer inzetten op klasmanagement. Het directieteam van campus Het College synthetiseerde voor de doorlichting haar aanpak in een uitgebreide visietekst met een stappenplan. De school start dit schooljaar met een meer gestructureerde evaluatiebevraging over het proces van de aanvangsbegeleiding. De directie in campus TechnOV onderneemt stappen om de communicatie over groen en rood licht in het kader van verdere aanstelling duidelijker te maken.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De kwaliteitsvolle coördinatie vanuit het KOV geeft mee richting aan het schoolbeleid dat de scholen voeren. Het KOV zorgt namelijk voor een lerend netwerk voor de directies van de verschillende campussen en neemt hierin een coachende rol op. Vooral de nieuwe directieleden waarderen deze constructieve samenwerking tussen de scholen. Het KOV neemt een aantal ondersteunende taken op zich, deze situeren zich op het vlak van onder andere het welzijns-, ICT-, financieel en communicatiebeleid, personeelsbeheer en infrastructuur. Hierdoor krijgen de directies ruimte om zich te focussen op de pedagogische kernprocessen. De samenwerking beperkt zich niet enkel tot de zakelijke processen, maar ook uitwisseling van expertise op pedagogisch vlak staat hoog op de agenda. Het KOV slaagt erin op de verschillende campussen een efficiënte schoolorganisatie met een degelijk beleidsvoerend vermogen te ontwikkelen. De cultuur om geregeld doelgericht te overleggen is hierbij ongetwijfeld de motor.

De drie scholen, campus TechnOV, campus Het College en campus Virgo+ treden elk als een apart geheel naar buiten. Zij differentiëren hun pedagogisch-didactisch beleid volgens de respectieve doelgroepen. De organisatie op de verschillende campussen accentueert deze differentiatie.

Op campus TechnOV vormt een directeur met een technisch adviseur coördinator en enkele coördinatoren een gedreven directieteam. Samen bouwen zij aan een gezamenlijke doelgerichtheid vanuit de pedagogische krachtlijnen, die het uitgangspunt vormen voor de aansturing en opvolging van het onderwijskundig beleid. Het studieaanbod van de eerste graad is afgestemd op de bovenbouw. Het directieteam zet sterk in op het creëren van een positief schoolimago. Hiervoor voert het een toegankelijk beleid dat uitgaat van de competenties van de leerlingen en de medewerkers. Het leiderschap is sterk emancipatorisch en waardierend naar de personeelsleden.

Op campus Het College vormen de twee directeuren een hecht en complementair directieteam, dat sterk gericht is op innovatie. Sinds de recente verhuis van de eerste graad naar deze campus is de aansturing van de hele school vanuit het directieteam sterker voelbaar. Het studieaanbod van de eerste graad is volledig afgestemd op de bovenbouw. Door dagelijks met elkaar te overleggen volgt het team de gebeurtenissen op school op de voet. Een aantal afgebakende prioriteiten vormen de basis voor het pedagogisch beleid. Het directieteam is gemakkelijk toegankelijk voor de leerlingen, de ouders en het personeel.

Op campus Virgo+ bestaat het directieteam uit een directeur eerste graad, een directeur bovenbouw en een pedagogisch adjunct-directeur. Er is een duidelijke afbakening van de taken tussen de verschillende directieleden, die voldoende gekend is door de personeelsleden. De gemeenschappelijke pedagogisch-didactische visie is de leidraad voor de beleidsbeslissingen. De afstemming tussen de eerste graad en de bovenbouw is in ontwikkeling. Het directieteam stelt zich voldoende open op voor alle betrokkenen.

Alle schooldirecties verwachten van de personeelsleden een actieve inbreng in de vakgroepwerking. Zij leggen hiervoor een aantal momenten vast en reiken sporadisch agendapunten aan. Zij willen de vakgroepen aanzetten om de leerplanrealisatie zelf te bewaken en te reflecteren over hun pedagogisch-didactisch handelen. Een aantal vakgroepen slaagt erin dit op zelfstandige basis te realiseren. Voor andere vakgroepen is dit minder het geval. De aansturing en de opvolging van die vakgroepen gebeurt momenteel nog te algemeen en te vrijblijvend om een antwoord te bieden op een aantal pedagogisch-didactische knelpunten. De zorg om het welbevinden van de leraren en de sterk wijzigende schoolpopulatie vormen soms een belemmering om de nodige pedagogisch-didactische vernieuwingen planmatig ingang te laten vinden in de vakgroepen. De directies zijn op dit vlak nog op zoek naar een gepaste en evenwichtige strategie en nemen voldoende tijd om geen overhaaste beslissingen te nemen. De verschillende scholen slagen erin een positief, gestructureerd en stimulerend leef- en leerklimaat te vestigen, zowel voor de leerlingen, de personeelsleden als de ouders.

Visieontwikkeling De visie van de scholen vertrekt vanuit de missie van het KOV. Het KOV wenst dat de scholen de leerlingen onderwijs en vorming aanbieden vanuit de christelijke waarden en levensbeschouwing met het oog op de totale vorming van de persoon. Ontplooiing van hoofd, hart en handen staat centraal. Het KOV organiseert daarvoor een ruim onderwijsaanbod op drie campussen met elk een specifiek aanbod. Door gezamenlijke studiekeuzedagen slagen de scholen erin de leerlingen te oriënteren in het kader van de studieloopbaanbegeleiding. Een aantal visieteksten, zoals deze over het taalbeleid, het antipestbeleid, de leerlingenbegeleiding en zorg voor risicoleerlingen zijn gemeenschappelijk en vertrekken allen vanuit een leerlinggerichte visie. De zorg voor leerlingen en medewerkers staat trouwens in alle pedagogische projecten centraal.

Zowel TechnOV, Het College als Virgo+ beschikken over diverse visieteksten met betrekking tot de pedagogische aspecten. Taalontwikkelen vakonderwijs, het hanteren van coöperatieve werkvormen, het stimuleren van 'leren leren' en het werken aan een verbindend schoolklimaat staan hierin centraal. Deze teksten geven vorm aan de dagelijkse werking van de scholen en worden projectmatig door schoolgebonden werkgroepen ontwikkeld. De directieteam van de verschillende scholen ondersteunen ten volle het personeel om deze visie waar te maken in de lessen. Via pedagogische studiedagen, leertrajecten met de pedagogische begeleidingsdienst en andere instanties, het samen ontwikkelen en uitwisselen van tools investeert de directie in de begeleiding van de personeelsleden.

Zelfs bij het rekruteren peilen de directies naar de vertrouwdheid en de leerbereidheid van leraren voor deze bewuste schoolkeuzes. Alle schoolgebonden teksten stellen de directies en coördinatoren voor aan elkaar binnen het KOV. De bespreking hiervan en de reflectie hierover leidt niet enkel naar uitwisseling van expertise, maar identificeert vaak verbeterpunten die het beleid in de scholen versterkt.

In een dynamiek van een participatieve samenwerking tussen leerlingen, ouders, personeelsleden en schoolbestuur ontwikkelt elke school een pedagogisch project aangepast aan het onderwijsniveau en de onderwijsvorm. Hiervoor tekent elke directie consequent pedagogische prioriteiten uit in strategische doelen en acties, met als referentiekader de leerplannen, de onderwijsreglementering en de specifieke context van de school. Deze acties wordt verder geconcretiseerd in een schoolwerkplan en in het schoolreglement.

Jaarlijks communiceert elke school uitgebreid haar project aan alle personeelsleden o.a. via het schoolwerkplan, personeelsvergaderingen en nieuwsbrieven. Het schoolwerkplan is een lijvig document, waarin alle aspecten van de dagelijkse werking van de school staan. Via het schoolreglement, externe nieuwsbrieven, posters en allerhande documenten op het elektronisch platform weten de leerlingen en de ouders waar elke school voor staat. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de meeste leraren voldoende vertrouwd zijn met de visie van hun school. De vakdeskundigheid en het verantwoordelijkheidsgevoel van de individuele leraren zijn voldoende groot om het onderwijsproces de vereiste vorm en inhoud te geven. In elke school zijn er individuele leraren of vakgroepen die opvallen door de wijze waarop zij de visie toepassen in de onderwijspraktijk. Andere vakgroepen vragen nog enige ondersteuning in dit proces om de uitvoering tot op de klasvloer te realiseren. Toch overweegt in alle scholen de positieve dynamiek in het lerarenteam om onder impuls van de directies en de coördinatoren het pedagogisch project waar te maken.

Besluitvorming Voor een aantal wettelijk verplichte participatieorganen, zoals de schoolraad, het Overleg comité van de scholengemeenschap (OCSG) en het Comité preventie en bescherming op het werk, neemt het KOV het initiatief. Deze overlegorganen zijn campusoverschrijdend georganiseerd en conform de regelgeving samengesteld. Zij functioneren volgens de hen toegekende bevoegdheden.

Daarnaast neemt het KOV het initiatief om met de directies van de scholen geregeld overleg te plegen. Het huidige organisatie- en overlegmodel binnen het KOV leidt ongetwijfeld naar gezamenlijke doelgerichtheid en initiatieven die de kwaliteitszorg op de scholen ten goede komen.

Om de veertien dagen vergadert het Comité directies secundair onderwijs (Codiso). De coördinerend directeur, de afgevaardigd bestuurder en de directies van de scholen participeren aan dit overleg. Het overleg beperkt zich niet tot het uitwisselen van praktisch organisatorische aspecten, maar ook schoolinterne afspraken, de voorbereiding van de schoolraad, uitwisseling van expertise over gevolgde opleidingen, pedagogische ontwikkelingen worden besproken. De directies ervaren de Codiso als een sterk lerend netwerk. Het Pedagogisch comité van de scholengemeenschap (PCSG), waarbij naast de directies eveneens de coördinatoren van de verschillende scholen participeren, stimuleert de gezamenlijke doelgerichtheid. Het inbrengen van interne en externe expertise tijdens het overleg wordt door de deelnemers erg gesmaakt. De coördinatoren krijgen hier de kans hun trekkersrol op pedagogisch vlak op te nemen. Jaarlijks nemen ze deel aan het congres van het middenkader, dat mee de basis vormt voor de pedagogische vernieuwing in de verschillende scholen.

Per campus streven de directies een participatief beleid na voor leerlingen, ouders en personeelsleden. De scholen organiseren hiervoor tal van overlegorganen. Campusgebonden beschikken de scholen over een staf, pedagogische raad, graadoverleg, ouderraad en leerlingenraad. Virgo+ en TechnOV overleggen op campusniveau nog met het Lokaal overlegcomité (Loc) omtrent personeelsaangelegenheden. De vak- en werkgroepen op de verschillende campussen vormen een belangrijke schakel in het schoolgebeuren en laten toe dat personeelsleden kunnen participeren aan het beleid. Uiteraard zijn er verschillen in de dynamiek wat betreft de werking van de overlegorganen. Opvallend is de actieve leerlingenraad in TechnOV die tal van initiatieven neemt om een positief schoolklimaat te ondersteunen. In Virgo+ valt de werking van de staf op als denktank voor de pedagogische vernieuwing. In Het College zijn de verschillende werkgroepen de motor voor innovatie.

Onder impuls van het KOV dat een gezamenlijk communicatiebeleid uitwerkt, beschikken de scholen over een gemeenschappelijke website die toelaat vanuit de eigen pedagogische projecten de brede omgeving te informeren. In alle scholen informeren de directies de leerlingen, de ouders en de personeelsleden via verschillende communicatiekanalen. De campusgebonden nieuwsbrieven bevatten een bron van informatie en stralen de dynamiek binnen de verschillende scholen uit.

Kwaliteitszorg Het KOV verwacht van de scholen dat zij de leerlingen kwaliteitsvol onderwijs aanbieden. Hiervoor ondersteunt zij de scholen in het uitbouwen van een schooleigen kwaliteitszorgsysteem. Het organiseren van vormingsmomenten, intervisie voor directies en coördinatoren, intensieve samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst en andere externe dienstverleners maken integraal deel uit van de werking van het KOV en stimuleren het uitbouwen van schoolspecifieke kwaliteitssystemen.

Elke school zet sterk in op de uitbouw van een schooleigen kwaliteitszorgsysteem. De scholen vertrekken hierbij vanuit de eigen visie en het schoolprofiel. De scholen reflecteren voortdurend over hun werking. Virgo+ onderwierp het schoolbeleid enkele jaren geleden door middel van een kwaliteitsinstrument (Diso) aan een grondige analyse als opstap voor verbetertrajecten. Het College vertrekt vanuit het CIPO-kader om de pedagogische prioriteiten te bepalen en te vertalen in acties. TechnOV plant na bevragingen over de pedagogische prioriteiten doelgericht acties. Hierbij is er voortdurend bijsturing. De systematiek om via de PDCA-cyclus te werken is op een aantal kernprocessen al van toepassing. Zelfs binnen sommige vakgroepen is deze reflecterende houding al zichtbaar. Toch ontbreekt in de scholen nog de systematische opvolging van de prioriteiten tot op de klasvloer. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat er op het vlak van de opvolging van de vakgroepen en de leraren in functie van de leerplanrealisatie nog groei mogelijk is.

De scholen gebruiken eveneens externe evaluatiegegevens (bv. Liso) om zicht te krijgen op de kwaliteit van hun werking. De verwerking van de gegevens mondt eveneens uit in prioriteiten en actiepunten, waarbij de leraren betrokken zijn.

In de scholen zijn er eveneens verschillende aanzetten tot kwantitatieve gegevensanalyse. Diverse cijfers, zoals de studieresultaten, de attestering, de doorstroom van de leerlingen naar hoger onderwijs of de arbeidsmarkt, worden verzameld, geanalyseerd en leiden tot bijsturing.

De directies zijn eveneens bereid om het eigen beleid te evalueren en bij te sturen. Via de verschillende overlegorganen en -raden en tijdens de pedagogische studiedagen worden beleidsbeslissingen geëvalueerd en bijgestuurd. Recent is binnen de scholen een enquête 'welbevinden personeel' georganiseerd. De resultaten zijn verwerkt en uitgebreid gecommuniceerd naar alle geledingen. De resultaten hebben o.a. tot het prioriteren van de pedagogische acties en het bewaken van de draaglast van de personeelsleden geleid.

Deliberatie Het erkenningsonderzoek wijst uit dat de onderwijsdoelstellingen voor de meeste vakken bereikt worden. De onderwijsinspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies. Zij vertrouwt op het beleidsvoerend vermogen van de school en op het engagement van het schoolteam om de vastgestelde werkpunten met betrekking tot de leerplanrealisatie natuurwetenschappen in de B-stroom bij te sturen.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De uitrusting, leerbegeleiding en deskundigheidsbevordering als hefboom voor de leerplanrealisatie van natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom
- De planmatige aanpak van de VOET
- De organisatie van het beleid rond bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De zorg voor de leerlingen en de aandacht voor hun welbevinden
- De openheid naar alle leerlingen en de aandacht voor diversiteit
- Het positief, gestructureerd en stimulerend leef- en leerklimaat
- De aanvangsbegeleiding
- De inzet, de openheid en het engagement van het schoolteam
- De integratie van ICT in het onderwijsleerproces bij verschillende vakken

Wat betreft het algemeen beleid

- De schooleigen visie geïnspireerd op de visie van het Katholiek Onderwijs Vilvoorde
- De toegankelijkheid van het beleid voor leerlingen, personeel en ouders
- De openheid voor externe evaluatie
- De uitbouw van een schooleigen kwaliteitssysteem
- De doelgerichte planning en realisatie van de infrastructuurwerken

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De vakgroepwerking in een aantal vakken
- De evaluatiepraktijk in een aantal vakken

Wat betreft het algemeen beleid

- De systematische opvolging van de pedagogische prioriteiten op klasniveau

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie van natuurwetenschappen in de eerste graad B-stroom (wordt niet opgevolgd)

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Hilde VAN HOUTE de inspecteur-verslaggever	Maria BEECKMAN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	